

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULLARINDA ÖĞRENİM
GÖREN ÖĞRENCİLERİN YARATICILIK DÜZEYLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI**
**A Comparision of Creativity Levels of Students Who Educated at Schools of
Physical Education and Sports**

İlker ÖZMUTLU

Gazi University School of Physical Education and Sports

Savaş DURMUŞ

Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu

Murat TEKİN

Karamanoğlu Mehmetbey University School of Physical
Education and Sports

Ümit YETİŞ

Gazi University School of Physical Education and Sports

Özet

Araştırmanın amacı; Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okullarında öğrenim gören öğrencilerin Yaratıcılık düzeylerinin karşılaştırılmasıdır.

Araştırma grubunu, Gazi Üniversitesi Selçuk üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nda Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Eğitimi bölümlerinde öğrenim görmekte olan 328'i erkek 278'si kız toplam 606 öğrenci oluşturmaktadır.

Verilerin çözüm ve yorumlanmasında, t testi, One Way Anova (tek yönlü varyans analizi) ve Tukey testi kullanılarak anlamlılık $P<0,05$ alınmıştır.

Bu çalışmanın sonucunda; beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeyleri; Baba öğrenim düzeyi değişkeninde anlamlı bir farklılık bulunurken, cinsiyet, sınıf, bölüm ve Anne öğrenim düzeyi değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler Yaratıcılık, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Öğrenci.

Abstract

The purpose of this study was to find out a comparision of creativity levels of students who educated at School of Physical Education and Sports. In research group, there are 606 experimentals (328 boys and 278 girls) who study at Physical Education and Sport High School, At Sport Teaching, Sport Management and Trainer Education Departments of Gazi,Selçuk and Ataturk Universities.

While datas had been analyzed and commented, t test, suggestiveness had been assumed as $P<0,05$ by using Tukey test for determining differences of groups and One Way Anova (one way variance analysis).

As a result, creativity levels of students who study at physical education and sport high school; it is found out that there is a meaning difference at father

education level variable, there is no meaning difference at sexuality, class, departments and mother education level variable.

Key word: ,Creativity, physical education and sport, student

GİRİŞ

Yaratıcılık hakkında yapılan birçok tanıma rastlanmaktadır. Örneğin, Clark ve James (1999)¹ ve Paulus (2000)², yaratıcılığı; alışılmışın dışında, yeni ve yararlı fikirleri üretmek ve detaylandırmak olarak tanımlamıştır. Higgins ve Morgan' a(2000)³ göre, yaratıcılık, fikirlerin keşfi ve kombinasyondur. Amabile (1995)⁴ ise, yaratıcılığı, insan özelliklerinin, bilişsel karakteristiklerin ve kişisel stillerin bir bütünü olarak görmektedir. Mumford' a göre (2000)⁵ yaratıcılık, yeni fikirleri üretmenin yanı sıra, ortaya çıkan bazı problemlere uygulanabilecek anlamlı çözümler yaratmaktır. Bazı durumlarda yaratıcılık birey bazlı olabilir (Amabile 1995, Mumford,2000)⁴⁻⁵. Bu anlamda yaratıcılık, sosyal yargılarca ortaya çıkarılan, birey özelliklerini, durumsal faktörler ve bireysel etkileşimler tarafından kuşatan fikirler ve ürünler olarak da ele alınabilir. Diğer yandan, Levitt'e (2002)⁶ göre, yaratıcılık kelimesi çoğu kişilere göre oldukça önemli ve orijinal fikirler ortaya atmaktır. Amabile'ın tanımı itibariyle yaratıcılığın birey bazlı olduğu görüşünden yola çıkılarak, Arenofsky (2000)⁷ herkesin yaratıcı olabileceği fikrini öne sürmektedir. Onlara göre yaratıcı olmak sadece sanatçılara, müzisyenlere ya da yazarlara yönelik bir özellik değildir. Herkes yaratıcı olabilmekte yaratıcı davranışlar gösterebilmektedir. Ancak bazı bireyler diğer bireylere göre daha yaratıcı olabilirler. Bu nedenden dolayı kendi yeteneklerini daha ön plana çıkararak kendi yaşamlarında daha fazla gayret ve çaba gösterebilirler.

Kişilerdeki bu yaratıcı davranış farklılıkları, bireyin yapısına, kültür ortamına, eğitimine bağlı olabilir. Öyle ki, Eisenberg'e (1999)⁸ göre, kültürel farklılıklar ele alındığında, bireyci ve kolektivist toplumlarda yaratıcılık kavramı da farklılıklar göstermektedir. Bireyci toplumlarda yaratıcılığı etkileyen faktörler, bireylerin yaşları, sahip oldukları iş veya görevlerin karışıklığı ya da maruz kaldığı baskılardan dolayı sahip olabilecekleri bir ödüllendirme sistemi olabilirken, kolektivist toplumlarda bu faktörler biraz farklı boyutlar kazanabilmektedir.

Bireyin diğer bireyler tarafından örnek olarak gösterilmesi ya da ve bireylerin kendilerini ön planda tutmak yerine toplumla birlikte hareket etmesi kolektivist toplumdaki yaratıcılığı oluşturan unsurlardan bazılarıdır. Diğer bir yandan, yaratıcılık, iş stratejilerini, işe ait problemlerdeki çözümleri, ya da iş süreçlerindeki yaratıcı değişiklikleri de içerebilir⁹. Yaratıcılığı iki farklı şekilde almışlardır. Bunlardan ilki, yaratıcılığın, orijinalliğe yönelik bir özellik olmasıdır.

Orijinallik net olarak tanımlanmadığı sürece hangi fikir ya da ürünün yaratıcılık sonucu ortaya çıkacağı bilinemez. İkinci olarak, yaratıcılık, varılan sonucun tek ve eşsiz olmasıdır (Leonardo da Vinci'nin Mona Lisa'sı ya da Newton'un Principia Mathematica vb.). Benzer şekilde, yaratıcılık, müzik, sanat ve bilim gibi alanlarda yeni, alışa gelmemiş ve yararlı ürünlerin sosyal çevrelerce tanınmış hale gelmesini sağlayan başarılarıdır. Yaratıcılığın tek ve eşsiz olmakla değil, "ilk olmakla" ilgili olduğunu savunmuştur. Yazara göre, yaratıcı birey tarafından ileri sürülen herhangi bir düşüncenin veya olgunun yaratıcı olduğuna karar verilmesi için yaratıcı bireyin katkılarının bir sistem (bireyler, sistemler, gruplar) tarafından kabul edilmesi gerekmektedir. Bu nedenden dolayı birey eşsiz değil ilk pozisyonunda bulunmaktadır. Yaratıcılığın sadece bir sorunu çözmek ile ilgili olmadığını savunulmaktadır. Buna göre, gelecekte ortaya çıkabilecek problemleri kestirebilmek de yaratıcılık olabilir. Çünkü problemler kesin ve net olmamakla birlikte çözüm için keşfedilmeyi bekleyebilmektedirler. Bu yüzden yaratıcılık, bireyler arasında dinamik bir yapıya sahiptir⁹.

Tanımlar ele alındığında, bazı temel özelliklerin göze çarptığı görülmektedir. Bunlardan ilki bireylerin fikir üretme çabaları, ikincisi bir ürünün ortaya çıkışındaki süreçler ve üçüncüsü de sorun çözmeye yönelik uğraşılardır. Aslında, bu üç özelliğe bakıldığında, bazı kritik sorular ortaya çıkabilir. Bunlardan ilki bireylerin neden yeni fikirler üretme çabaları içinde olduğudur. İkincisi ise bireylerin ortaya çıkardığı ürünlerde izlediği süreçlerde hangi aşamalardan geçtiği ve son olarak, sorun çözmeye hangi yollara başvurduğudur. Üretilen fikirlerin özgün olması hem birey, hem de grup bazında önemlidir. Bireyler ve gruplarda görülmeyeni, gözleneni yeni keşfetmek, oluşabilecek belirsizlikleri ortadan kaldıracaktır. Bu yüzden bireyler ve gruplar arası ilişkiler yaratıcı olgular ortaya çıkarabilir¹⁰. Bu çalışmanın amacı da; Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okullarında öğrenim gören öğrencilerin Yaratıcılık düzeylerinin karşılaştırılmasıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın Grubu

Araştırmanın grubunu, Gazi Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nda Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Eğitimi bölümlerinde öğrenim görmekte olan 328'i erkek 278'si kız toplam 606 öğrenci oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Kirton (1999)¹¹ tarafından geliştirilen Adaptation-Innovation

Inventory (KAI), yaratıcılık ölçeği araştırmaya katılan öğrencilere uygulanmıştır.

Yaratıcılık Ölçeği

Krikton tarafından geliştirilmiş ve geçerliği güvenilirliği saptanmış ‘‘Adaption-Innovation Inventory (KAI) adlı ölçektir. Ölçekte 33 ifade bulunmakta ve değerlendirme; ‘‘kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum’’ ifadelerinden oluşan likert tipli 5’li ölçek kullanılarak yapılmıştır. Ölçekte bulunan 33 modelden 12 tanesi kuralcılığı, 13 tanesi orijinalliği, 7 tanesi ise ayrıntılara inme ile ilgili özellikleri ölçmektedir. Bu araştırmada, ölçekten alınan toplam puanlar değerlendirmeye tutularak bireyin problem çözmeye ilişkin toplam yaratıcılık puanlarına ulaşılmıştır.

KAI ölçeğinden alınan puanların dağılımında; 32-79 puan aralığını ‘adaptörler’, 80-112 puan aralığını ‘orta düzeyde yaratıcılık grubu’, 113-160 puan aralığını ise ‘innatörler’ (yaratıcılar) oluşturmaktadır²². Ölçeğin güvenilirlik katsayısı Cronbach Alfa; 0.93 bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin çözüm ve Yorumlanmasında, t testi, One Way Anova (tek yönlü varyans analizi) ve gruplar arası farkı belirleyebilmek için Tukey testi kullanılarak anlamlılık $P < 0,05$ alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS (Statistical package for social sciences) paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeylerini Gösteren t Testi Sonuçları

	N	Ortalama	Std. Sapma	t	P
Erkek	328	126,5183	18,6060	1,353	0,177
Kız	278	124,1439	23,7142		

Tablo 1’de araştırma grubunun cinsiyet değişkenine göre yaratıcılık düzeylerini gösteren t testi sonuçları incelendiğinde; yaratıcılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır [t değeri =1,353 $p(0,177) > 0,05$]. Fakat ortalama değerlere baktığımızda; erkek öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması (\bar{X} =126,5183), kız öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması ise (\bar{X} =124,1439)’dür.

Tablo 2. Araştırma Grubunun Sınıf Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeylerini Gösteren Merkezi Eğilim ve Yayılım Ölçüleri

	N	\bar{X}	Ss
1. Sınıf	188	123,1702	22,2608
2. Sınıf	202	127,9604	20,3824
3. Sınıf	109	125,1743	19,8992
4. Sınıf	107	124,8785	21,4114

Tablo 2’de araştırma grubunun sınıf değişkenine göre yaratıcılık düzeylerini gösteren merkezi eğilim ve yayılım ölçüleri incelendiğinde; 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması (\bar{X} =123,1702), 2. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması (\bar{X} =127,9604), 3. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması (\bar{X} =125,1743) 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması (\bar{X} =124,8785) olduğu ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile sınıma sonuçları tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Araştırma Grubunun Sınıf Değişkenine Yaratıcılık Düzeylerine İlişkin One-Way Anova Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	2293,104	3	764,368	1,720	0,162
Grup içi	267531,345	602	444,404		

Tablo 3’de araştırma grubunun sınıf değişkenine yaratıcılık düzeylerine ilişkin one-way anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde; yaratıcılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır [F değeri =1,720 p(0,162)> 0,05].

Tablo 4. Araştırma Grubunun Bölüm Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeylerini Gösteren Merkezi Eğilim ve Yayılım Ölçüleri

	n	\bar{X}	Ss
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	201	126,5274	19,5704
Spor Yöneticiliği	194	126,8660	18,6718
Antrenörlük Eğitimi	211	123,0616	24,3107

Tablo 4’de araştırma grubunun bölüm değişkenine göre öğrencilerin yaratıcılık düzeylerini gösteren merkezi eğilim ve yayılım ölçüleri incelendiğinde; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin ortalaması (\bar{X} =126,5274),Spor Yöneticiliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin ortalaması (\bar{X} =126,8660), Antrenörlük Eğitimi bölümünde öğrenim gören öğrencilerin ortalaması (\bar{X} =123,0616) olduğu ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile sına sonuçları tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Araştırma Grubunun Bölüm Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeylerine İlişkin One-Way Anova Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar Arası	1825,635	2	912,817	2,054	0,129
Grup İçi	267998,814	603	444,442		

Tablo 5’de araştırma grubunun bölüm değişkenine göre yaratıcılık düzeylerine ilişkin one-way anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde yaratıcılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır [F değeri =2,054 p(0,129)> 0,05].

Tablo 6. Araştırma Grubunun Baba Öğrenim Düzeyi Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeylerini Gösteren Merkezi Eğilim ve Yayılım Ölçüleri

	N	\bar{X}	Ss
İlköğretim	161	126,3416	22,7426
Lise	324	123,6512	21,3541
Lisans	121	128,9752	17,5834

Tablo 6’da araştırma grubunun baba öğrenim düzeyi değişkenine göre yaratıcılık düzeylerini gösteren merkezi eğilim ve yayılım ölçüleri incelendiğinde; baba öğrenim düzeyi ilköğretim olan öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması (\bar{X} =126,3416), baba öğrenim düzeyi lise olan öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması (\bar{X} =123,6512), baba öğrenim düzeyi lisans olan öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması

(\bar{X} =128,9752) olduğu ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile sınama sonuçları tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Araştırma Grubunun Baba Öğrenim Düzeyi Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeylerine İlişkin One-Way Anova Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar Arası	2679,723	2	1339,861	3,024	0,049
Grup İçi	267144,726	603	443,026		

Tablo 7’de araştırma grubunun baba öğrenim düzeyi değişkenine göre yaratıcılık düzeylerine ilişkin one-way anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde; yaratıcılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur [F değeri =3,024 p(0,049)< 0,05].

Tablo 8. Araştırma Grubunun Baba Öğrenim Düzeyi Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeylerine İlişkin Tukey Testi İle Karşılaştırılmasını Gösteren Analiz Sonuçları

	Bölüm değişkeni	Ortalamalar farkı	P
İlköğretim	Lise	-2,6336	0,552
	Lisans	2,6904	0,381
Lise	İlköğretim	2,6336	0,552
	Lisans	-5,3240	0,046*
Lisans	İlköğretim	-2,6904	0,381
	Lise	5,3240	0,046*

***p<0,05**

Tablo 8’de araştırma grubunun baba öğrenim düzeyi değişkenine göre yaratıcılık düzeylerine ilişkin Tukey Testi ile karşılaştırılmasını gösteren analizi sonuçları incelendiğinde; babasının öğrenim düzeyi lisans düzeyinde olan öğrencilerin lise olan öğrencilere göre yaratıcılık düzeyleri yüksek çıkmıştır.

Tablo 9. Araştırma Grubunun Anne Öğrenim Düzeyi Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeylerini Gösteren Merkezi Eğilim ve Yayılım Ölçüleri

	N	\bar{X}	Ss
İlköğretim	255	125,8549	22,8350
Lise	210	125,0857	18,2280
Lisans	141	125,1702	22,0156

Tablo 9’da araştırma grubunun anne öğrenim düzeyi değişkenine göre yaratıcılık düzeylerini gösteren merkezi eğilim ve yayılım ölçüleri incelendiğinde; anne öğrenim düzeyi ilköğretim olan öğrencilerin ortalaması ($\bar{X}=125,8549$), anne öğrenim düzeyi lise olan öğrencilerin ortalaması ($\bar{X}=125,0857$), anne öğrenim düzeyi lisans olan öğrencilerin ortalaması ($\bar{X}=125,1702$) olduğu ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı varyans analizi ile sınama sonuçları tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Araştırma Grubunun Anne Öğrenim Düzeyi Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeylerine İlişkin One-Way Anova Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar Arası	80,445	2	40,223	0,090	0,914
Grup İçi	269744,003	603	447,337		

Tablo 10’da araştırma grubunun anne öğrenim düzeyi değişkenine göre yaratıcılık düzeylerine ilişkin one-way anova testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde yaratıcılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır [F değeri =0,090 p(0,914)>0,05].

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada; Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin Yaratıcılık düzeylerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Çalışmayla ulaşılan sonuçlar ve üzerinde yapılan açıklamalar aşağıda sunulmuştur.

Cinsiyet değişkenine göre; araştırma grubunun yaratıcılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (p>0,05). Fakat ortalama

değerlere baktığımızda; erkek öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması ($\bar{X}=126,5183$), kız öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması ise ($\bar{X}=124,1439$)'dür. Buda bize erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yaratıcı olduklarını göstermektedir. Yaratıcılığın özünde; bir problemin farkına vararak tanımlanması, olası çözüm yollarının araştırılması ve denenmesi, belirli bir çözüme ulaşması sınanmaktadır.

Bu çalışma sonuçları Aral(1999)¹² tarafından yapılan bireylerin sanat eğitimi ve yaratıcılıkla ilişkisini belirleyen çalışması, Pala(1999)¹³ tarafından 7-11 yaş çocukların yaratıcılık düzeylerini inceleyen çalışması, Sonmaz(2002)¹⁴ tarafından problem çözme becerisi ile yaratıcılık ve zeka arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışması, Gönen ve Arkadaşları(1991)¹⁵ tarafından 5-6 yaş çocukların yaratıcılık düzeylerini inceleyen çalışması bizim yaptığımız çalışma ile paralellik göstermektedir.

Aslan (1994)¹⁶ tarafından yapılan yaratıcı düşünceli bireylerin psikolojik ihtiyaçlarını belirlemeyi amaçlayan çalışması, Özben ve Argun(2000)¹⁷ tarafından yapılan farklı bölümlerde okuyan üniversite öğrencilerinin yaratıcılık düzeylerini belirlemeyi amaçlayan çalışması, Eratay(1993)¹⁸ tarafından 7-11 yaş çocukların yaratıcılık düzeylerini belirlemeyi amaçlayan çalışması, Sarı(1998)¹⁹ tarafından yapılan lise yöneticilerinin sorun çözmeye yaratıcılıkla ilişkisini inceleyen çalışması bizim yaptığımız çalışma ile paralellik göstermemektedir. Bunun nedeni yaratıcı davranış biçimlerinin farklı olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Sınıf değişkenine göre; araştırma grubunun yaratıcılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). fakat ortalama değerlere baktığımızda; öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması 1. sınıfta ($\bar{X}=123,1702$), 2. sınıfta ($\bar{X}=127,9604$), 3.sınıfta ($\bar{X}=125,1743$), 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması ($\bar{X}=124,8785$) olduğu ortaya çıkmıştır. Buda bize 2. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin yüksek olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Yaratıcılık en önemli insan özelliklerinden biridir ve sınıf içinde-dışında özgür bir öğrenme- öğretme ortamı ile gelişmektedir. Öğretim programlarının yaratıcılığı geliştirici etkenlere dikkat ederek hazırlanması oldukça önemlidir.

Varoğlu ve Varoğlu(1994)²⁰ tarafından yapılan yaratıcı düşünmeye yönelik tutumların eğitimle işbirliğini inceleyen çalışması bizim yaptığımız çalışma ile paralellik göstermemektedir. Bunun nedeni örneklem grubunun farklı yaş gruplarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Bölüm değişkenine göre; araştırma grubunun yaratıcılık düzeyleri

arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$). Fakat ortalama değerlere baktığımızda; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması ($\bar{X}=126,5274$), Spor Yöneticiliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması ($\bar{X}=126,8660$), Antrenörlük Eğitimi bölümünde öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması ($\bar{X}=123,0616$) olduğu ortaya çıkmıştır. Buda bize; Spor Yöneticiliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeyleri daha yüksek çıkmıştır.

Baba öğrenim düzeyi değişkenine göre; araştırma grubunun yaratıcılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Bu farklılık sonucunda; babasının öğrenim düzeyi lisans olanların lise olanlara göre yaratıcılık düzeyleri yüksek çıkmıştır. Yaratıcılığın özelliğini ve gelişimini, içinde yaşanılan toplumsal koşullar belirlemektedir. Bu koşullarda öncelikle ailenin koşullarıdır. Toplumun kültürel ve ekonomik yapısı insanda var olan yaratıcılık özelliğini geliştirebilir yada engelleyici özellikte olabilir.

Anne öğrenim düzeyi değişkenine göre; araştırma grubunun yaratıcılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$). Fakat ortalama değerlere baktığımızda; anne öğrenim düzeyi ilköğretim olan öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması ($\bar{X}=125,8549$), anne öğrenim düzeyi lise olan öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması ($\bar{X}=125,0857$), anne öğrenim düzeyi lisans olan öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin ortalaması ($\bar{X}=125,1702$) olduğu ortaya çıkmıştır. Buda bize anne öğrenim düzeyi ilköğretim olanların yaratıcılık düzeyi daha yüksek çıkmıştır. Bireyin gelişimini en yakından izleyebilecek kişiler, onun ebeveynleridir. Bu nedenle; gelişim dönemlerinde çocuğa yaratıcı bir tutum kazandırılmasında, anne-abaların rolü oldukça önem taşımaktadır. Aslan(1994)²¹ tarafından yapılan yaratıcı düşünceli bireylerin psikolojik ihtiyaçlarını belirlemeyi amaçlayan çalışması bizim yapmış olduğumuz çalışma ile paralellik göstermemektedir. Bunun nedeni kültürel değişimlerden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Elde edilen bulgular ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

Beden eğitimi ve Spor bölümünde öğrenim gören öğrenciler ile farklı branşlarda öğrenim gören öğrencilerin(resim, müzik, matematik vb. branşlarda) yaratıcılık özellikleri karşılaştırılabilir.

Çalışmanın örneklem grubu genişletilerek farklı üniversitelerin beden eğitimi ve spor bölümünde öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık özellikleri karşılaştırılabilir.

Ailedeki fertlerin (bu çalışmada babanın etkilediği bulunmuştur) mesleğine göre, yaratıcı düşünce yeteneği düzeyinin farklılaşmasının sebepleri araştırılabilir.

DİPNOTLAR VE KAYNAKLAR

1. CLARK, K. Justice and Positive and Negative Creativity. Creativity Research Journal. 1999; S.12 (3): 311-321
2. PAULUS, P. B. Groups, Teams, And Creativity: The Creative Potential Of Idea Generating Groups. Applied Psychology, 2000;S.49 (2): 237-263.
3. HIGGINS, M., MORGAN J. The Role Of Creativity İn Planning: The ‘Creative Practitioner. Planning Practice & Research. 2000; S.15 (1/2):117-128.
4. AMABILE, T. M. Attributions Of Creativity: What Are The Consequences?. Creativity Research Journal. 1995; S.4: 423-426
5. MUMFORD, M. D. Social Innovation: Ten Cases From Benjamin Franklin Creativity Research Journal. 2002; S.14 (2): 253-267.
6. LEVITT, T. Creativity İs Not Enough. Harvard Business Review. 2002; S.80 (8); 137-146.
7. ARENOFSKY, J. How To Put Creativity Into Your Work Life. Career World; 2000; S.29(1):24-29.
8. EISENBERG, J. How Individualism-Collectivism Moderates The Effects Of Rewards On Innovation And Innovation: A Comparative Review Of Practices İn Japan And The Us. Creativity And Innovation Management. 1999; S.8 (4): 251-262.
9. Yeloğlu, O. Örgüt, Birey, Grup Bağlamında Yenilik ve Yaratıcılık Tartışmaları. Ege Akademik Bakış. 2007; S. 7(1),133-152.
10. PERRY-SMITH, J. E., SHALLEY, C. E. :The Social Side Of Creativity: Static And Dynamic Social Network Perspective. Academy Of Management Review. 2003; S.28 (1): 89-107.
11. Kiriton M.J Manual: Kirton adaptation- inventory. 3rd. ed Hatfield, UK: 1999
12. ARAL, N. Sanat – Eğitimi – Yaratıcılık Etkileşimi. Ankara. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi. S:15. 1999.
13. PALA, M. Çocuk Yuvalarında ve Aileleriyle Birlikte Yaşayan 7-11 Yaş Grubu Çocuklarda Yaratıcılığın İncelenmesi. Yüksek Lisans. Ankara: Ankara Üniversitesi;1999.
14. SONMAZ, S. Problem Çözme Becerisi ile Yaratıcılık ve Zeka Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans. İstanbul: Marmara Üniversitesi; 2002.
15. GÖNEN, M. UZMAN, S. ÖZDEMİR, N. 5-6 Yaş Çocuklarda Yaratıcı Düşüncenin İncelenmesi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi. 1991; S.15: 64-71.
16. ASLAN, A.E. Yaratıcı Düşünceli Bireylerin Psikolojik İhtiyaçları. Doktora. İstanbul: Marmara Üniversitesi;1994.
17. ÖZBEN, Ş. ARGUN, Y. Üniversite Öğrencilerinin Yaratıcılık Düzeylerinin Karşılaştırılması. IX. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Özetleri. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Yayınları: Erzurum; 2000.

18. ERATAY, E. 7-11 Yaş Çocukların Yaratıcılıkları ile Psiko-Sosyal Gelişimleri Arasındaki ilişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans. Ankara: Hacettepe Üniversitesi;1993.
19. SARI, H. Lise Yöneticilerinin Sorun Çözmede Yaratıcılığı. Yüksek Lisans. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi; 1998.
20. VAROĞLU, K. VAROĞLU D. Yaratıcı Düşünmeye Yönelik Tutumların Eğitimle Değişebilirliği ve Verimlilik Üzerine Etkileri. Kara Harp Okulu Bilgi Toplama ve Yayım Merkezi Yayınları. Ankara;1994.
21. ASLAN, E. Yaratıcı Düşünceli Bireylerin Psikolojik İhtiyaçları. Doktora. İstanbul: Marmara Üniversitesi; 1994.
22. GENÇ, E. Öğretmenlerde Denetim Odağının Problem Çözmeye Yönelik Yaratıcılıklarıyla İlişkisi. Yüksek Lisans. İstanbul; Marmara üniversitesi; 2000.